

Yaşayış minimumu haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Bu qanun Azərbaycan Respublikasında yaşayış minimumunun müəyyənləşdirilməsinin, ona dövlət təminatının, ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına uyğun olaraq yaşayış minimumunun yüksəldilməsinin prinsiplərini və qaydalarını müəyyən edir.

Maddə 1. Əsas anlayışlar

1.0. Bu qanunun məqsədləri üçün istifadə olunan əsas anlayışlar aşağıdakılardır:

1.0.1. minimum istehlak səbəti-insanın sağlamlığının və həyat fəaliyyətinin minimum səviyyəsi üçün zəruri olan ərzaq, qeyri-ərzaq malları və xidmətlərin elmi normalar əsasında müəyyən edilmiş toplusu;

1.0.2. yaşayış minimumu-minimum istehlak səbətinin dəyəri və icbari ödənişlərin cəmindən ibarət sosial norma;

1.0.3. əhalinin əsas sosial-demoqrafik qrupları-yaş-cins əlamətlərinə, sosial vəziyyətlərinə görə fərqlənən əhali qrupları (əmək qabiliyyətli əhali, pensiyaçılar, əlillər, uşaqlar və s);

1.0.4. ailə-qohumluq və ya qanunvericiliklə müəyyən olunmuş digər xüsusiyyətlərə görə bağlılığı olan, birgə yaşayan, ümumi ev təsərrüfatına malik şəxslər və yaxud tənha yaşayan şəxslər;

1.0.5. ailədə adambaşına düşən orta gəlir-ailənin məcmu gəlirlərinin ailə üzvlərinin sayına nisbəti;

1.0.6. aztəminatlı ailə - orta aylıq gəlirləri hər bir ailə üzvü üçün ehtiyac meyarının məcmusundan aşağı olan ailə;

1.0.7. ünvanlı dövlət sosial yardımı - aztəminatlı ailələrə dövlət tərəfindən göstərilən pul yardımı;

1.0.8. minimum əməkhaqqı-qanunvericiliklə ixtisassız əməyə və xidmətə görə aylıq əməkhaqqının ən aşağı səviyyəsini müəyyən edən sosial normativ.

1.0.9. ehtiyac meyarı - əhalinin əsas sosial-demoqrafik qrupları üzrə yaşayış minimumundan asılı olaraq ünvanlı dövlət sosial yardımının təyin edilməsi məqsədi ilə dövlət büdcəsi ilə birgə hər il üçün təsdiq olunan hədd.

Maddə 2. Yaşayış minimumunun təyinatı

2.0. Yaşayış minimumundan aşağıdakı məqsədlər üçün istifadə olunur:

2.0.1. *aztəminatlı ailələrə ünvanlı dövlət sosial yardımının* göstərilməsi sisteminin formalaşdırılmasında və tətbiqində;

2.0.2. *aztəminatlı ailələrin* rifahının yüksəldilməsi konsepsiyasının və dövlət proqramlarının hazırlanmasında;

2.0.3. əhalinin həyat səviyyəsinin qiymətləndirilməsində və proqnozlaşdırılmasında;

2.0.4. fiziki şəxslərin gəlirlərinin vergiyə və icbari ödənişlərə cəlb edilməyən həddinin əsaslandırılmasında;

2.0.5. əhalinin pul gəlirlərinin və əmanətlərinin indeksləşdirilməsi üzrə tədbirlərin işlənilməsinin hazırlanmasında və həyata keçirilməsində;

2.0.6. dövlət büdcəsinin, yerli büdcələrin, büdcədən kənar dövlət fondlarının, qanunvericilikdə tənzimlənən qiymət və tariflərin formalaşdırılmasında.

Maddə 3. Minimum istehlak səbətinin formalaşdırılması, yenidən baxılması və təsdiqi

3.1. Minimum istehlak səbəti əhalinin əsas sosial-demoqrafik qrupları üzrə, bir nəfərin və ya ailənin xərc maddələri üzrə aşağıdakı tərkibdə formalaşdırılır:

3.1.1. ərzaq məhsullarının minimum toplusu;

3.1.2. fərdi və ailəvi istifadə olunan qeyri-ərzaq mallarının minimum toplusu (geyim, ayaqqabı və dəftərxana ləvazimatları, təsərrüfat, mədəni-məişət, sanitariya əşyaları, dərmanlar və s.);

3.1.3. xidmətlərin minimum toplusu (mənzil-kommunal, nəqliyyat, rabitə, məişət, təhsil, mədəni-maarif, müalicə-istirahət xidmətləri və s.).

3.2. Minimum istehlak səbətinin tərkibi dövlət elmi idarə və müəssisələrinin, qeyri-hökumət təşkilatlarının iştirakı ilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən üç ildə bir dəfədən az olmayaraq müəyyənləşdirilir.

Maddə 4. Yaşayış minimumunun hesablanması, yenidən baxılması və təsdiqi

4.1. Yaşayış minimumu əhalinin əsas sosial-demoqrafik qrupları üzrə bu qanunla nəzərdə tutulmuş qaydada müəyyən edilir və təsdiq olunur.

4.2. İstehlak səbətinə daxil olan ərzaq məhsulları, qeyri-ərzaq malları və xidmətlər orta bazar qiymətləri (tarifləri) ilə, icbari ödənişlər isə normalaşmış faktiki məsrəflər əsasında hesablanır.

4.3. Əhalinin əsas sosial-demoqrafik qrupları üzrə yaşayış minimumu ildə bir dəfə yenidən hesablanır və dövlət büdcəsi ilə birgə təsdiq edilir.

4.4. Əhalinin əsas sosial-demoqrafik qrupları üzrə yaşayış minimumu aztəminatlılığın həddini müəyyən edir və rəsmi dövlət nəşrlərində dərc olunur.

Maddə 5. Əməkhaqqının minimum məbləğinin, pensiyaların baza hissəsinin, müavinətlərin, təqaüdlərin və digər sosial ödənişlərin müəyyənləşdirilməsi zamanı yaşayış minimumunun nəzərə alınması

5.1. Ölkə üzrə təsdiq edilmiş yaşayış minimumu əməkhaqqının *minimum məbləğinin, pensiyaların baza hissəsinin, müavinətlərin, təqaüdlərin, digər ödənişlərin və ünvanlı dövlət sosial yardımının təyin edilməsi məqsədi ilə ehtiyac meyarının* müəyyən edilməsinin əsasını təşkil edir.

5.2. Mülkiyyət formasından asılı olmayaraq müəssisə, idarə və təşkilatlar ixtisasız əməklə məşğul olan işçilərinə əməkhaqqını minimum əməkhaqqı məbləğindən az olmayaraq ödəməlidir.

5.3. Ölkə üzrə əməkhaqqının *minimum məbləğinin, pensiyaların baza hissəsinin*, müavinətlərin, təqaüdlərin, *ünvanlı dövlət sosial yardımının təyin edilməsi məqsədi ilə ehtiyac meyarının həddinin* məbləğinin yaşayış minimumuna nisbəti hər il müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

5.4. Azərbaycan Respublikasında minimum əməkhaqqı *və pensiyaların baza hissəsi, ehtiyac meyarının həddi* mərhələlərlə ölkə üzrə yaşayış minimumu səviyyəsinə yüksəldilir.

5.5. *Əmək pensiyaları «Əmək pensiyaları haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq artırılır və indeksləşdirilir.*

Maddə 6. Yaşayış minimumu haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə məsuliyyət

Yaşayış minimumu haqqında qanunvericiliyi pozan şəxslər mövcud qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

Maddə 7. «Minimum istehlak büdcəsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun qüvvədən düşməsi haqqında

«Minimum istehlak büdcəsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının 1992-ci il 14 oktyabr tarixli, 329 nömrəli qanunu (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin məlumatı, 1992-ci il, № 19, maddə 849) qüvvədən düşmüş hesab edilsin.

Maddə 8. Qanunun qüvvəyə minməsi

Bu qanun dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

İlham ƏLİYEV.

Bakı şəhəri, 5 oktyabr 2004-cü il.

№ 768-IIQ.

«Azərbaycan» qəzetində dərc edilmişdir (4 dekabr 2004-cü il, № 281) .

«Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu»nda dərc edilmişdir (31 dekabr 2004-cü il, № 12, maddə 974) .

12 may 2006-cı il tarixli, 109-IIIQD nömrəli; 6 mart 2007-ci il tarixli, 260-IIIQD nömrəli qanunlara əsasən əlavə və dəyişikliklərlə.